

ZILELE ACADEMICE IEȘENE

Ediția a XXXVIII-a

Sesiunea științifică națională
***Vectori ai dezvoltării rurale în Regiunea
Nord-Est a României***
(ediția a III-a)
Sisteme agroalimentare durabile

12 octombrie 2023
(online)

Organizatori:

Institutul de Cercetări Economice și Sociale „Gh. Zane” - Academia Română,
Filiala Iași
Institutul de Economie Agrară (I.N.C.E), București - Academia Română

Comitetul științific:

- Dr. Cecilia Alexandri – Director, Institutul de Economie Agrară, București
- Dr. Krisztina Melinda Dobay – Coordonator, Colectivul de Economie Rurală, Institutul de Cercetări Economice și Sociale „Gh. Zane”, Iași
- Dr. Sebastian Doboș – Institutul de Cercetări Economice și Sociale „Gh. Zane”, Iași
- Dr. Camelia Gavrilescu – Șef Sector Economia Fermelor și a Mediului, Institutul de Economie Agrară, București
- Dr. Lucian Luca – Director adjunct, Institutul de Economie Agrară, București
- Dr. Daniela Matei – Institutul de Cercetări Economice și Sociale „Gh. Zane”, Iași
- Prof. Dr. Nicoleta Mateoc-Sîrb – Coordonator, Centrul de Cercetări pentru Dezvoltarea Rurală Durabilă a României, Academia Română – Filiala Timișoara
- Drd. Georgiana Tacu-Hârșan – Institutul de Cercetări Economice și Sociale „Gh. Zane”, Iași
- Dr. Mihai Talmaciu – Universitatea “Alexandru Ioan Cuza”, Iași
- Dr. Monica Mihaela Tudor – Institutul de Economie Agrară, București

Comitetul de organizare:

Dr. Krisztina Melinda Dobay, I.C.E.S. „Gh. Zane” Iași

Dr. Camelia Gavrilescu, I.E.A. București

Dr. Daniela Matei, I.C.E.S. „Gh. Zane” Iași

Dr. Elisabeta-Ștefania Roșu, I.E.A. București

Informații practice

Sesiunea științifică va avea loc **online**, în data de **12 octombrie 2023**, între orele **9:30 – 16:30**, pe platforma **Zoom**. Datele de conectare sunt:

Join Zoom Meeting

<https://uso2web.zoom.us/j/83863323372?pwd=UDNmV1NjM3F5eEJ4SHRoY1h1cFExZz09>

Meeting ID: 838 6332 3372

Passcode: 941046

Contact și informații suplimentare

E-mail: dobaykrisztinamelinda@yahoo.com

PROGRAM

9:30-9:40 Deschiderea oficială a sesiunii științifice

9:40- 12:00 Partea I – moderator Krisztina-Melinda Dobay

1. Camelia Apetroaie – *Planul Național Strategic 2023-2027 – provocare și oportunitate pentru fermieri*
2. Camelia Gavrilescu, Monica-Mihaela Tudor, Vergina Chirițescu, Elisabeta-Ștefania Roșu, Jacqueline Leonte – *Sisteme agricole mixte – provocări și soluții alternative*
3. Simona-Roxana Ulman, Krisztina Melinda Dobay – *Transformarea sistemelor agroalimentare prin abordări transdisciplinare inovative*
4. Lucian Mocrei-Rebrean – *Valori comunitare și reprezentări sociale*
5. Codrin Dinu-Vasiliu, Lucian Tanasă, Ioan Sebastian Brumă – *Comunități ale cunoașterii în sistemele alimentare din Regiunea de Dezvoltare Nord-Est din România*
6. Monica-Mihaela Tudor, Ioan Sebastian Brumă, Cristian Popescu, Claudiu Cătălin Munteanu, Lucian Tanasă, Mihai Alexandru Chițea, Codrin Dinu-Vasiliu, Lorena Florentina Chițea, Elisabeta-Ștefania Roșu – *Perspective teritoriale privind integrarea sustenabilă pe lanțurile valorice agroalimentare în România*

12:15 – 14:45 Partea a II-a – moderator Camelia Gavrilescu

7. Simona-Roxana Ulman, Florin-Constantin Mihai – *Barometru pentru evaluarea circularității la nivelul structurilor de primire turistică – abordare teoretică*
8. Krisztina Melinda Dobay – *Cooperativele agricole în sistemul agroalimentar din România*
9. Sebastian Doboș – *Repere doctrinare interbelice privind mica exploatație agricolă și spațiul rural românesc*
10. Daniela Matei – *Mutații în dezvoltarea comunelor periurbane. Studiu de caz: Regiunea Nord-Est de Dezvoltare a României*

15:00 -16:30 Partea a III-a – moderator Daniela Matei

11. Camelia Gavrilescu – *Fructele și legumele românești – o analiză a balanței comerciale*
12. Elisabeta-Ștefania Roșu – *Agricultura ecologică și securitatea alimentară*
13. Sebastian Doboș, Lucian Tanasă – *Considerații privind stânele tradiționale nemțene - precursori ale lanțurilor scurte de aprovizionare locale, reflectate în izvoarele istorice interbelice*
14. Alexandru Cocean, Georgiana Cocean, Cristina Postolachi, Silvia Garofalide, Diana Manuela Lina, Vasile Pelin, Maria Diaconu, Daniela Angelica Pricop, Răzvan Ababei, Dan Gheorghe Dimitriu, Bogdănel Silvestru Munteanu, Georgiana Bulai, Nicanor Cimpoșu, Iuliana Motrescu, Ioan Puiu, Iuliana Cocean, Silviu Gurlui – *Tehnologia de vârf, bazată pe interacțiunea laserului cu materia, implicată în dezvoltarea economiei rurale. Aplicabilitatea acesteia pe termen scurt și pe termen lung*

REZUMATE ABSTRACTS

Planul Național Strategic 2023 - 2027 – provocare și oportunitate pentru fermieri

Apetroaie Camelia

Direcția pentru Agricultură Județeană Iași
E-mail: camelia_apetroaie@yahoo.com

România pune în practică Politica Agricolă Comună (PAC) 2023-2027 prin intermediul Planului Național Strategic (PNS), care reunește atât intervenții din Pilonul I, finanțate prin Fondul European de Garantare Agricolă (FEGA), cât și din Pilonul II, finanțate prin Fondul European Agricol pentru Dezvoltare Rurală (FEADR).

Lucrarea prezintă aspecte privind modul de implementare a PNS în anul 2023, impactul asupra fermierilor, adaptarea acestora la cerințele pentru accesarea finanțărilor europene și sprijinul necesar pentru a face față provocărilor. În acest context, acțiunile și intervențiile derulate de Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale (MADR) în acest an se referă la desfășurarea campaniei de depunere a cererilor de plată pentru anul 2023, cu finanțare din FEGA, lansarea a două intervenții finanțate din FEADR, precum și a intervențiilor în sectorul apicol și cel vitivinicol.

La începutul lunii august 2023, MADR a publicat pentru consultare publică ghidurile solicitantului, în vederea definitivării documentelor necesare lansării sesiunilor de depunere a proiectelor în cadrul intervențiilor din Pilonul II FEADR.

Comitetul de Monitorizare pentru PNS PAC 2023-2027 a analizat stadiul implementării până la această dată, precum și calendarul privind lansarea noilor intervenții. Au fost dezbătute aspecte privind aprobarea alocărilor financiare propuse pentru intervenții, a criteriilor și punctajelor de selecție, precum și a tuturor elementelor necesare în vederea lansării acestora.

Intervențiile, estimate a fi lansate în a doua jumătate a lunii octombrie vizează irigațiile, infrastructura rurală, pomicultura, procesarea produselor agricole și pomicole, zootehnia, instalarea tinerilor fermieri și formarea profesională.

Cuvinte cheie: finanțare, intervenții, dezvoltare rurală.

National Strategic Plan 2023 - 2027: Challenge and opportunity for farmers

Apetroaie Camelia

Iași County Agriculture Directorate
E-mail: camelia_apetroaie@yahoo.com

Romania is implementing the Common Agricultural Policy (CAP) 2023-2027 through the National Strategic Plan (NSP), which brings together both Pillar I interventions, financed

by the European Agricultural Guarantee Fund (EAGF) and Pillar II, financed by the European Agricultural Fund for Rural Development (FEARD).

The paper presents aspects regarding the implementation of the NSP in 2023, the impact on farmers, their adaptation to the requirements for accessing European funding and the necessary support to face the challenges. In this context, the actions and interventions carried out by the Ministry of Agriculture and Rural Development (MARD) this year refer to the implementation of the campaign for the submission of payment requests for the year 2023, with financing from the EAGF, the launch of two interventions financed from the FEARD, as well as of interventions in the beekeeping and wine sector.

At the beginning of August 2023, MARD published for public consultation the applicant's guides in order to finalize the documents necessary to launch the project submission sessions within the interventions of Pillar II FEARD.

The Monitoring Committee for the NPS CAP 2023-2027 analyzed the implementation status up to this date as well as the calendar for the launch of new interventions. Aspects regarding the approval of the proposed financial allocations for the interventions, the selection criteria and scores, as well as all the necessary elements for their launch were discussed.

The interventions, estimated to be launched in the second half of October, target irrigation, rural infrastructure, fruit growing, processing of agricultural and fruit products, animal husbandry, settling in of young farmers, and professional training.

Keywords: financing, interventions, rural development.

Sisteme agricole mixte – provocări și soluții alternative

*Camelia Gavrilescu¹, Monica-Mihaela Tudor¹, Vergina Chirițescu²,
Elisabeta-Ștefania Roșu¹, Jacqueline Leonte¹*

¹ Institutul de Economie Agrară (I.N.C.E.) al Academiei Române, București

² GAL Făgărașul de Sud – Ținutul Posadelor, jud. Argeș

E-mail: cami_gavrilescu@yahoo.com

Sistemele agricole din Europa se confruntă tot mai mult cu provocări în ceea ce privește performanța economică, ecologică și socială. În fața schimbărilor climatice și a fenomenelor meteorologice extreme în creștere, este necesară creșterea rezilienței sistemelor europene de producție agricolă și, în același timp, asigurarea eficienței producției în privința utilizării resurselor precum apa, nutrienții, solul și serviciile ecosistemice, creând astfel echilibru și sinergie între eficiență și reziliență. În contextul noilor Politici Agricole Comune și a Green Deal-ului, sistemele mixte agricole și agro-forestiere pot fi un răspuns la aceste provocări, aceste sisteme având o reziliență mai mare și un potențial crescut de adaptare la climă, cu o integrare mai bună a ciclurilor nutrienților și carbonului, o prestare diversificată a serviciilor ecosistemice și o mai bună utilizare a resurselor. Spre deosebire de fermele vest-europene, care, în majoritatea lor, au un grad ridicat de specializare, fermele mixte sunt o prezență importantă în agricultura românească. Fermele de dimensiuni mici și medii sunt în majoritate ferme mixte, cele mai multe fiind localizate în zone deluroase și de munte, integrând în diverse combinații culturi, animale, vii, livezi, pășuni și fânețe. Lucrarea de față prezintă un studiu de caz, localizat pe teritoriul Grupului de Acțiune Locală Făgărașul de Sud

– Ținutul Posadelor (județul Argeș), un sistem agricol format dintr-o rețea de ferme mici mixte, ce combină o varietate de activități: pomi și arbuști fructiferi, procesare locală a fructelor, creșterea oilor și a vacilor de lapte, procesare locală a laptelui, pășuni și fânețe și agroturism. Analiza fluxurilor din interiorul fermelor, dintre ferme și cu alți actori din afara rețelei evidențiază avantajele și dezavantajele sistemului, principalele provocări cu care acesta se confruntă, precum și soluții alternative și posibilități de dezvoltare.

Cuvinte cheie: sisteme mixte agricole și agro-forestiere, fluxuri, reziliență, eficiență.

Mențiuni speciale:

Această lucrare este un rezultat al cercetărilor științifice realizate în cadrul proiectului MIXED – Dezvoltarea transdisciplinară și multi-actor a sistemelor mixte agricole și agro-forestiere eficiente și reziliente, finanțat din Programul Uniunii Europene de Cercetare și Inovare Orizont 2020 în cadrul Acordului de Grant nr. 862357.

Mixed agricultural systems: Challenges and alternative solutions

*Camelia Gavrilescu¹, Monica-Mihaela Tudor¹, Vergina Chirițescu²,
Elisabeta-Ștefania Roșu¹, Jacqueline Leonte¹*

¹ Institute of Agricultural Economics of the Romanian Academy, Bucharest

² Local Action Group Făgărașul de Sud – Ținutul Posadelor, Argeș County

E-mail: cami_gavrilescu@yahoo.com

European agricultural systems are facing more and more challenges regarding their economic, ecologic and social performances. Faced with climate changes and increasing extreme weather events, there is a need to strengthen the resilience of European agricultural production systems and at the same time ensure efficiency of production in terms of the use of resources such as water, nutrients, land and ecosystem services, thus creating balance and synergy between efficiency and resilience. In the context of the new Common Agricultural Policies and Green Deal, mixed agricultural and agroforestry systems may be an answer to such challenges, these systems having higher resilience and a potential for climate adaptation, with a better integration of nutrient and carbon cycles, a diversified supply of ecosystemic services and a better use of resources. Unlike the Western farms, most of which being highly specialized, mixed farms are an important presence in the Romanian agriculture. Small and medium-sized farms are mostly mixed ones, and the majority are located in hilly and mountain areas, integrating in various combinations crops, animals, vineyards, orchards, pastures and hayfields. The present paper shows a case study, located in the territory of LAG Făgărașul de Sud – Ținutul Posadelor (Argeș County), an agricultural system composed of a network of small mixed farms, combining various activities: fruit and berries, local fruit processing, growing sheep and dairy cows, local milk processing, pastures and hayfields and agrotourism. The analysis of flows within farms, among farms and with other actors outside the network highlights the advantages and disadvantages of the system, the main challenges it is facing, as well as alternative solutions and development possibilities.

Keywords: mixed agricultural and agroforestry systems, flows, resilience, efficiency.

Acknowledgements:

This paper is a result of the scientific research carried out within the MIXED project – Multi-actor and transdisciplinary development of efficient and resilient MIXED farming and

agroforestry systems, funded by EU Horizon 2020 programme under Grant Agreement no. 862357.

Transformarea sistemelor agroalimentare prin abordări transdisciplinare inovative

Simona Roxana Ulman¹, Krisztina Melinda Dobay²

¹ Centrul CERNESIM, Institutul de Cercetări Interdisciplinare, Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași

² Institutul de Cercetări Economice și Sociale „Gh. Zane”, Academia Română, Filiala Iași
E-mail: simonaulman@yahoo.com,

Schimbările climatice reprezintă una dintre principalele amenințări globale. Pe lângă efectul lor dăunător direct asupra bunăstării umane, o provocare majoră o constituie modul de a face față nivelurilor inerente de incertitudine pe termen lung și impacturile asociate acestora, care afectează în special sistemul agroalimentar. Într-un astfel de context, angajamentul, co-crearea și abordările transdisciplinare orientate spre viitor sunt selectate ca principalii facilitatori ai transformărilor sistemice pentru îmbunătățirea sistemelor alimentare actuale.

Lucrarea de față intenționează să exemplifice, să descrie pe scurt și apoi să detalieze diferite metodologii specifice de co-creare a cunoștințelor, precum și instrumente de implicare adecvate pentru a oferi un cadru care ar putea contribui la transformare în vederea atenuării consecințelor schimbărilor climatice în contextul dezideratelor de îmbunătățire ale sistemelor agroalimentare. În plus, metodologiile eficiente de transformare combină adesea mai multe abordări în funcție de context, obiective, resurse disponibile și preferințele indivizilor sau grupurilor implicate în proces. În consecință, a fost propus un cadru pentru analizarea și selectarea metodelor care sprijină diferite obiective principale în acest context de transformare a sistemelor agroalimentare.

Cuvinte cheie: transformare, schimbări climatice, sisteme agroalimentare, metode inovative.

Mențiuni speciale:

Această lucrare a fost realizată în cadrul Acțiunii COST „Științe sociale și umaniste pentru transformare și reziliență la climă” (SHiFT) CA21166, finanțat de Uniunea Europeană.

A framework for transforming agri-food systems utilizing innovative transdisciplinary approaches

Simona-Roxana Ulman¹, Krisztina Melinda Dobay²

¹ Integrated Center for Studies in Environmental Science for the North-East Region, “Alexandru Ioan Cuza” University of Iași

² “Gheorghe Zane” Institute for Economic and Social Research, Romanian Academy – Iași Branch

Climate change is one of the main global threats. In addition to its direct detrimental effect on human well-being, a major challenge is how to deal with the inherent levels of long-term uncertainty and their associated impacts, which affect the agri-food system in particular. In such a context, engagement, co-creation and future-oriented transdisciplinary approaches are selected as the main enablers of systemic transformations to improve current food systems.

The current paper intends to exemplify, briefly describe and then elaborate on different specific knowledge co-creation methodologies as well as appropriate engagement tools to provide a framework that could contribute to transformation in order to mitigate the consequences of climate change in the context of desired improvement of agrifood systems. Furthermore, effective transformation methodologies often combine multiple approaches depending on the context, goals, available resources, and preferences of the individuals or groups involved in the process.

Consequently, a framework was proposed for analyzing and selecting methods that support different main objectives in this context of transformation of agri-food systems.

Keywords: transformation, climate change, agri-food systems, innovative methods.

Acknowledgements:

This work was carried out under the COST Action “Social Sciences and Humanities for Transformation and Climate Resilience” (SHiFT) CA21166, funded by the European Union.

Valori comunitare și reprezentări sociale

Lucian Mocrei-Rebrean

Departamentul de Științe Umane și Social-Politice,
Universitatea „Ștefan cel Mare”, Suceava
E-mail: mocreilucian@gmail.com

Valorile, individuale sau colective, rămân dificil de „capturat” pentru că nu pot fi observate în mod direct. Atitudinile și opiniile le indică prezența. Relația dintre valori și atitudini sau opinii este aceea dintre latent și manifest, așa că valorile pot fi inferate în mod justificat prin observarea atitudinilor și a opiniilor exprimate. Totuși, modul acesta de abordare presupune o limitare de natură epistemologică evidentă deja menționată: valorile nu pot fi observate în mod direct. Alternativa pe care o propun este explorarea valorilor ca parte integrantă a reprezentărilor sociale. Intenționez să arăt că teoria reprezentărilor sociale poate contribui la identificarea valorilor cu acuratețe. Numai pentru că avem deja reprezentări comune referitor la o anumite realitate socială putem să dezvoltăm atitudini care se manifestă ca opinii exprimate, ca acțiuni etc. Dacă valorile intervin direct în formarea atitudinilor, vor fi cu siguranță parte din reprezentările care au declanșat formarea acelor atitudini. Folosind o abordare cu metodă mixtă fondată pe teoria nodului central, am explorat reprezentările asistenților sociali practicanți referitoare la rolul lor profesional pentru a identifica valorile asociate acestuia. În concluzie, valorile pot fi identificate ca elemente ale nodului central al reprezentărilor sociale.

Cuvinte cheie: atitudini, valori, reprezentări sociale, nod central, sistem periferic.

The elusiveness of values: Social representational analysis as a solution to an epistemological conundrum

Lucian Mocrei-Rebrean

Department of Humanities and Social-Political Sciences,
„Ștefan cel Mare” University, Suceava
E-mail: mocreilucian@gmail.com

Values remain notoriously difficult to “capture”, because they cannot be directly observed. Attitudes and opinions are the only known indicators of their presence. The relationship between values and attitudes or opinions is that between latent and manifest, so that values can be justifiably inferred from observed attitudes and expressed opinions. Nevertheless, this is an epistemological limitation to reckon with. So, the alternative I propose is to explore values as integral part of social representations. I want to show that the theory of social representations can help with identifying values in an accurate and reliable manner. It is only due to the fact that we already have a common representation of a social reality that we can develop attitudes which can then be manifested by expressing opinions. If values directly intervene in the formation of attitudes, they will surely be part of the representations that triggered that formation in the first place. Using a mixed method approach, students’ representations of their future professional role were explored in order to identify the values associated with it. Values can be identified as elements of the central node of students’ representation of their future professional role.

Keywords: attitudes, values, social representations, central node, peripheral system.

Comunități ale cunoașterii în sistemele alimentare din Regiunea de Dezvoltare Nord-Est din România

Codrin Dinu-Vasiliu, Lucian Tanasă, Ioan Sebastian Brumă

Institutul de Cercetări Economice și Sociale „Gh. Zane”,
Academia Română, Filiala Iași
E-mail: codrindinuvasilu@gmail.com

Unul dintre obiectivele de dezvoltare socio-economică ale Uniunii Europene este fundamentat de conceptul de dezvoltare bazată pe cunoaștere. În acest sens, Comisia Europeană pune un accent deosebit în finanțările comunitare pe componentele de management al cunoașterii, având în vedere acțiuni privind cercetarea științifică, structurarea rațională a datelor, inovația fundamentată științific, inovarea participativă, transferul de cunoaștere, dar și comunitățile cunoașterii pe care le constituie actorii și agenții sistemelor socio-economice specifice comunităților europene. Astfel principalele provocări ale proiectelor finanțate de Comisia Europeană sunt următoarele: accesul la cunoașterea practică din sistemele socio-economice, identificarea problemelor din sistem pornind de la experiența factorilor interesați și transformarea factorilor interesați în actori și agenți ai

cunoașterii în cadrul unui sistem. În comunicarea de față, ne propunem să prezentăm un model de bune practici de colaborare și cointeresare a factorilor interesați din sistemele agroalimentare din Regiunea de Dezvoltare Nord-Est. Această metodologie are la bază o abordare sistemică, un model de colaborare de tip cvadruplu helix și un management al cunoașterii axat pe identificarea în comun a problemelor specifice și a posibilelor soluții.

Cuvinte cheie: sisteme agroalimentare, Regiunea de Dezvoltare Nord-Est, Uniunea Europeană, România, managementul cunoașterii, proiecte europene, factori interesați, gândire sistemică.

Mențiuni speciale:

Această comunicare este un rezultat al cercetărilor științifice realizate în cadrul proiectului RURALITIES, finanțat de Uniunea Europeană, în cadrul programului Orizont Europa, sub contractul de finanțare numărul 101060876.

Knowledge networking in food systems from North-East Development Region of Romania

Codrin Dinu-Vasiliu, Lucian Tanasă, Ioan Sebastian Brumă

“Gheorghe Zane” Institute for Economic and Social Research,
Romanian Academy – Iași Branch
E-mail: codrindinuvasiliu@gmail.com

One of the major objectives aiming at the socio-economic development of the European Union is based on the concept of knowledge-based development. To this end, the European Commission lays a special stress on knowledge management components, in matters of community financing. A special attention is paid to actions involving scientific research, rational data structuring, scientifically fundamented innovation, participatory innovation, knowledge transfer, and also to the knowledge communities built up by the actors and agents of the socio-economic systems that are particular to the European communities. Accordingly, the main challenges of the projects funded by the European Commission are as follows: access to the practical knowledge within the socio-economic systems, identifying issues in a system starting from the experience of the stakeholders and turning them into actors and agents of knowledge within a system. In this work we would like to introduce a model of good practices in terms of collaboration and co-interest of the stakeholders in the agrifood systems from the North-East Development Region of Romania. The methodology engaged here is based on a systemic approach, namely a model of quadruple helix collaboration and knowledge management focused on the mutual endeavour of identifying specific issues and possible solutions.

Keywords: food systems, North-East Development Region, European Union, Romania, knowledge management, European projects, stakeholders, systemic thinking.

Acknowledgements:

This work is a result of the scientific research carried out within the RURALITIES project, funded by the European Union, within the Horizon Europe Programme, under funding contract number 101060876.

Perspective teritoriale privind integrarea sustenabilă pe lanțurile valorice agroalimentare în România

Monica-Mihaela Tudor¹, Ioan Sebastian Brumă^{1,2}, Cristian Popescu^{1,3}, Claudiu Cătălin Munteanu¹, Lucian Tanasă^{1,2}, Mihai Alexandru Chițea¹, Codrin Dinu-Vasilii^{1,2}, Lorena Florentina Chițea¹, Elisabeta-Ștefania Roșu¹

¹ Institutul de Economie Agrară – Academia Română, București

² Institutul de Cercetări Economice și Sociale „Gh. Zane”,
Academia Română, Filiala Iași

³ Universitatea din Pitești

E-mail: monik_sena@yahoo.com

Lucrarea prezintă contribuția think tank-urilor românești înființate în cadrul proiectului Orizont 2020 SHERPA (<https://rural-interfaces.eu/>) la modelarea viziunii părților interesate din mediul rural cu privire la sustenabilitatea lanțurilor agroalimentare și posibilele abordări teritoriale pentru sprijinirea integrării în lanțuri valorice a fermierilor locali.

Platformele de discuții multi-actor au fost înființate în 2020 în Transilvania și extinse în 2022 în alte două regiuni din România (Iași și Argeș), pentru cea mai bună acoperire teritorială posibilă. Interacțiunile în cadrul platformelor multi-actor (reprezentanți ai mediului de afaceri, academic, politic, societate civilă) s-au desfășurat folosind metoda Delphi și au fost susținute de experți externi cu rolul de a facilita/media și monitoriza activitatea platformelor.

În urma exercițiilor Delphi din cadrul platformelor românești, putem aprecia că prosperitatea economiei rurale este considerată un factor determinant al atractivității comunităților rurale. Întrucât agricultura la scară mică și mijlocie predomină în multe zone rurale, este nevoie de creșterea valorii adăugate a activităților agricole și agroalimentare care contribuie la prosperitatea rurală.

Pentru a atinge acest obiectiv, principalele mecanisme vizează creșterea integrării durabile orizontale și verticale a actorilor locali în lanțul agroalimentar și sprijinirea creșterii încrederii consumatorilor.

Cuvinte cheie: platforme multi-actor, think tank, integrare durabilă, lanț agroalimentar.

Mențiuni speciale:

Proiectul SHERPA este finanțat din Programul de cercetare și inovare Orizont 2020 al Uniunii Europene în baza Acordului de grant nr. 862448.

Territorial perspectives regarding the sustainable integration on agri-food value chains in Romania

Monica-Mihaela Tudor¹, Ioan Sebastian Brumă^{1,2}, Cristian Popescu^{1,3}, Claudiu Cătălin Munteanu¹, Lucian Tanasă^{1,2}, Mihai Alexandru Chițea¹, Codrin Dinu-Vasilii^{1,2}, Lorena Florentina Chițea¹, Elisabeta-Ștefania Roșu¹

¹ Institute of Agricultural Economics of the Romanian Academy, Bucharest

² “Gheorghe Zane” Institute for Economic and Social Research,
Romanian Academy – Iași Branch
³ University of Pitești
E-mail: monik_sena@yahoo.com

The current paper presents the contribution of the Romanian think tanks set up within the Horizon 2020 SHERPA project (<https://rural-interfaces.eu/>) to shape the vision of rural stakeholders regarding sustainability of agri-food chains and deepen the possible approaches for supporting value chains integration of local farmers, in territorial profile. The multi-actor discussion platforms were set up in 2020 in Transylvania and expanded in 2022 in two other regions in Romania (Iași and Argeș) for the best possible territorial coverage.

The interactions within the multi-actor platforms (representatives of business, academia, policy, civil society) were conducted using the Delphi method and was supported by external experts with the role of facilitating/ mediating and monitoring the activity of the platforms.

Following the Delphi exercises within the Romanian platforms, we found out that the prosperity of rural economy is considered a determining factor of the attractiveness of rural communities in Romania. As small and medium-scale agriculture prevails in many rural area, there is a need to increase the value added of agricultural and agri-food activities that contribute to rural prosperity.

To reach this goal, the main mechanisms aim to increase sustainable horizontal and vertical integration of local actors in the agri-food chain and support for increasing consumers' confidence.

Keywords: multi-actor platforms, think tank, sustainable integration, agri-food chain.

Acknowledgements:

The SHERPA project - Sustainable Hub to Engage into Rural Policies with Actors - is funded from the EU Horizon 2020 Research and Innovation Programme under Grant Agreement No. 862448.

Barometru pentru evaluarea circularității la nivelul structurilor de primire turistică – abordare teoretică

Simona-Roxana Ulman, Florin-Constantin Mihai

Centrul CERNESIM, Institutul de Cercetări Interdisciplinare,
Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași
E-mail: simonaulman@yahoo.com

Turismul circular reprezintă un sistem adaptativ complex, care urmează logica economiei circulare și care propune oferirea de produse și servicii turistice cu un impact redus asupra mediului. La nivelul literaturii de specialitate, conceptul de turism circular este catalogat ca fiind unul nou, fără o aprofundare teoretică suficientă. Totuși, se poate spune că circularitatea de la nivel organizațional depinde de contextul macroeconomic și de preocuparea față de mediu a managementului unității respective, capabile (sau nu) să ofere cadrul propice pentru integrarea principiilor circulare în practicile de zi cu zi. Obiectivul principal al acestei lucrări este acela de a propune o abordare „pas cu pas”, pentru înțelegerea preocupării față de

poluarea cu plastic, aflată în strânsă legătură cu preocuparea față de circularitate și durabilitate în sectorul turistic. Astfel, acest studiu încearcă să ofere o nouă perspectivă legată de utilizarea plasticului și de ceea ce înseamnă circularitate în contextul unei structuri de primire turistică. Prezentul demers poate fi de folos în sprijinirea politicilor și acțiunilor de mediu care promovează diminuarea utilizării plasticului în sectorul turistic. Prin urmare, dezvoltarea și utilizarea unor acțiuni și instrumente concrete la nivelul unităților de cazare sunt necesare în vederea reducerii impactului poluării cu plastic atribuită sectorului turistic.

Cuvinte cheie: poluare cu plastic, circularitate, durabilitate, turism circular.

Mențiuni speciale:

Această lucrare a fost realizată în cadrul proiectului PN-III-P1-1.1-TE-2021-0075 finanțat de Ministerul Cercetării, Inovării și Digitalizării, CNCS-UEFISCDI.

Circularity and plastic pollution concerns from the level of an accommodation unit: A theoretical barometer approach

Simona-Roxana Ulman, Florin-Constantin Mihai

CERNESIM Environmental Research Center, Institute of Interdisciplinary Research,
“Alexandru Ioan Cuza” University of Iași
E-mail: simonaulman@yahoo.com

Circular tourism represents a complex adaptive system, following the logic of circular economy for creating a virtuous circle that provides goods and services with a low environmental impact. However, the incipient knowledge in regard to this concept is frequently emphasized across the literature. Still, it is clear that the circularity from the organizational level depends on the existent macro-environment and also on the environmental concern from the management level that offer (or not) the proper framework for applying the circular principles into daily practice. The main aim of this paper is to propose a step-by-step approach for understanding the plastic pollution concern as closely linked to circularity and sustainability concerns in the tourism sector. Accordingly, this study intends to offer a new perspective on plastic utilization and on what circularity means in the context of an accommodation unit. This could prove useful in the process of supporting the pro-environmental policies and actions aimed at promoting the reduction of plastic use in the tourism sector. Concluding, developing and utilizing different practical actions and tools in the daily activities of accommodation units are highly required for reducing their impact on plastic pollution.

Keywords: plastic pollution concern, circularity concern, sustainability concern, circular tourism.

Acknowledgements:

This work was carried out within the project PN-III-P1-1.1-TE-2021-0075 financed by the Ministry of Research, Innovation and Digitization, CNCS-UEFISCDI.

Cooperativele agricole în sistemul agroalimentar din România

Krisztina Melinda Dobay

Institutul de Cercetări Economice și Sociale „Gh. Zane”,
Academia Română, Filiala Iași
E-mail: dobaykrisztinamelinda@yahoo.com

În ultimii ani, piețele agricole și lanțurile de aprovizionare au fost destul de puternic afectate, într-un context geopolitic și economic fără precedent, cauzat de pandemia de COVID-19, războiul din Ucraina, de schimbările climatice și de provocările implementării Pactului Verde European. În aceste condiții, alimentele au apărut din nou ca element central al vieții, alături de sănătate, iar alimentația sănătoasă pentru toți depinde mai mult de condițiile sociale și economice decât de aspectele tehnice ale producției și procesării alimentelor. A apărut astfel necesitatea regândirii și revalorizării producțiilor locale, a lanțurile de aprovizionare și a legăturilor stabilite la nivel teritorial, în vederea creșterii rezilienței sistemelor agroalimentare și asigurarea dezvoltării lor durabile.

Diversitatea sistemului agroalimentar necesită înțelegere și acțiuni colective, iar succesul unei dezvoltări rurale durabile depinde de acțiunile întreprinse ca grup sau comunitate. Mai mult, este știut faptul că modelul cooperativ este potrivit pentru a aborda provocările generate de tranzițiile către durabilitate, iar cooperativele agricole pot contribui semnificativ la creșterea rezilienței sistemelor agroalimentare. Multe cooperative agricole, din diferite țări ale lumii, au reușit să se adapteze noii conjuncturi, dovedind că sunt entități importante în sistemul agroalimentar.

În această lucrare am încercat să identificăm câteva particularități privind mutațiile din sistemul cooperatist din România, din ultimii ani, ca reacție la provocările cărora trebuie să le facă față sistemul agroalimentar. În acest scop, am analizat evoluția cooperativelor agricole înainte și după pandemia de COVID-19 și am estimat cota de piață pe diferite domenii de activitate cu cifre de afaceri semnificative, evoluția unor indicatori economici, precum și dinamica acestora pe județe și regiuni, în încercarea de a identifica tendințele de dezvoltare ale acestora.

Cuvinte cheie: cooperative agricole, sistem agroalimentar, domenii de activitate, cotă de piață.

Agricultural cooperatives in the Romanian agri-food system

Krisztina Melinda Dobay

“Gheorghe Zane” Institute for Economic and Social Research,
Romanian Academy – Iași Branch
E-mail: dobaykrisztinamelinda@yahoo.com

In recent years, agricultural markets and supply chains have been quite strongly affected, in an unprecedented geopolitical and economic context, caused by the COVID-19 pandemic, the war in Ukraine, climate change and the challenges of implementing the European Green Deal. Under these conditions, food has once again emerged as a central

element of life, alongside health, and healthy eating for all depends more on social and economic conditions than on the technical aspects of food production and processing. Thus, the need to rethink and revalue local productions, supply chains and the links established at the territorial level, in order to increase the resilience of agri-food systems and ensure their sustainable development, appeared.

The diversity of the agri-food system requires understanding and collective actions, and the success of sustainable rural development depends on the actions undertaken as a group or community. Moreover, it is known that the cooperative model is suitable to address the challenges generated by transitions towards sustainability, and agricultural cooperatives can significantly contribute to increasing the resilience of agri-food systems. Many agricultural cooperatives from different countries of the world have managed to adapt to the new situation, proving that they are important entities in the agri-food system.

In this paper, we tried to identify some particularities regarding the changes in the cooperative system in Romania in recent years as a reaction to the challenges that the agri-food system has to face. For this purpose, we analyzed the evolution of agricultural cooperatives before and after the COVID-19 pandemic and estimated the market share in different areas of activity with significant turnover, the evolution of some economic indicators, as well as their dynamics by counties and regions in an attempt to identify their development trends.

Keywords: agricultural cooperatives, agri-food system, fields of activity, market share.

Repere doctrinare interbelice privind mica exploatație agricolă și spațiul rural românesc

Sebastian Doboș

Institutul de Cercetări Economice și Sociale „Gh. Zane”,
Academia Română, Filiala Iași
E-mail: sebastian.d.dobos@gmail.com

Aspect bine cunoscut cercetătorilor, multiplele dezbateri asupra micii exploatații agricole și a spațiului rural românesc per ansamblu au constituit o temă de real interes pentru numeroși teoreticieni, doctrinari și personalități consacrate ale epocii. Ampla literatură interbelică și cea contemporană atestă faptul că diverse opinii și concepții, inclusiv viziuni diferite, au influențat tendințele majore de dezvoltare pe ansamblu a agriculturii și practic a întregului mediului rural între 1918-1939, având în vedere mai ales ponderea covârșitoare a acestui segment demografic.

O pleiadă de autori, adepți ai principalelor curente de gândire și exponenți de marcă ai principalelor formațiuni politice ale epocii, au contribuit, adesea în mod substanțial, la diverse dezbateri prin aprecieri judicioase fundamentate și opinii adesea pertinente, fie prin argumente și contraargumente referitoare la statutul țărânului român, relevanța fondului funciar al Regatului României interbelice și primatul sferei agriculturii, implicit spațiului rural autohton interbelic, precum și evoluția celorlalte sectoare ale economiei naționale. Aspect larg cunoscut, mulți cercetători au reiterat, în timp, primatul unor legături

indisolubile între țărani, localitățile rurale și terenurile cultivate, evidențiind astfel deosebita importanță a acestor repere în dezvoltarea etapizată a întregii națiuni.

De asemenea, se mai cuvine observat, printre multe alte aspecte de referință în cadrul temei, în special faptul că principiile specifice asocierii și cooperării în sectorul primar au generat adesea intense controverse, dispute între autoritățile și instituțiile de resort, în mod relativ constant, între 1918-1939 și chiar după această dată. Se mai poate remarca, conform unor opinii afirmate în epocă și în prezent, că în mediul rural românesc mai ales micii producători agricoli din afara arcului carpatic tratau asocierea ca pe o formă organizatorică cu efecte nu neapărat favorabile, o parte din politicile agrare din acea vreme influențând, în general practic, modul în care era percepută cooperarea în această ramură economică cu aport major la constituirea „venitului național”.

Prin conținutul și viziunile lor, principalele repere doctrinare interbelice au avut indubitabil un impact semnificativ asupra tendințelor de evoluție a agriculturii și implicit a spațiului rural al provinciilor reunite după 1918, contribuind astfel la edificarea unor orientări relevante în dezvoltarea celorlalte ramuri de activitate ale economiei. În mod indubitabil, multiplele repere doctrinare interbelice au constituit, prin conținutul lor, fundamentul dezvoltării ulterioare a politicilor agricole și rurale din România. Totodată, se poate considera că, prin conținutul doctrinar, acestea au influențat de facto evoluția spațiului rural românesc în contextul european mai larg și chiar cel global al dezvoltării rurale. Literatura atestă faptul că principalele doctrine economice care au avut un impact semnificativ asupra dezvoltării socio-economice interbelice a Regatului României au fost neoliberalismul și țărănismul, în condițiile în care acestea au constituit de facto reperele programelor de guvernare ale celor mai mari partide care s-au succedat la putere, și anume Partidul Liberal și Partidul Național-Țărănesc.

Cuvinte cheie: economie națională, doctrine agrare, mică exploatație agricolă, spațiu rural interbelic, Regatul României.

Doctrinal landmarks of the interwar period regarding the small agricultural holdings and the Romanian rural areas

Sebastian Doboș

“Gheorghe Zane” Institute for Economic and Social Research,
Romanian Academy – Iași Branch
E-mail: sebastian.d.dobos@gmail.com

The topic of small agricultural holdings and the interwar Romanian rural space has been widely discussed and debated by researchers, drawing the focus of numerous thinkers, scholars, and prominent figures. The extensive body of interwar and contemporary written works provides clear evidence that a range of opinions and conceptions, including divergent views, played a significant role in shaping the major trends in agricultural development and the rural environment between 1918 and 1939. This is particularly noteworthy given the substantial influence of this demographic segment of the population. Numerous authors, adherents of prominent intellectual movements, and representatives of major parties during that period made significant contributions to various debates by providing well-supported assessments and relevant viewpoints. These contributions often involved arguments and

counter-arguments concerning the position of the Romanian peasant, the significance of the interwar agricultural land fund in the Kingdom of Romania, and the utmost importance of the agricultural sector, particularly the native rural space of that era. Moreover, these discussions encompassed the development of other sectors within the national economy. Numerous scholars have consistently emphasized the fundamental significance of the inseparable connections among peasants, rural communities, and cultivated areas. This underscores the notable relevance of these key elements in the progressive advancement of the entire nation.

Also, the distinctive principles of association and cooperation in the primary sector have often been the subject of contentious debates and disagreements among relevant institutions and authorities. These debates persisted from 1918 to 1939 and continued thereafter. Several historical and contemporary viewpoints posit that the concept of agricultural cooperatives did not consistently garner recognition as an efficacious organizational framework within Romanian rural localities, particularly among small-scale agricultural producers residing beyond the Carpathian regions. The prevailing agricultural policies of the era, which significantly influenced the conceptualization and implementation of cooperation within the agricultural industry, played a key role in shaping this perception. Consequently, the cooperatives played a substantial part in the formation of the “National Income” during that period, a concept that bears a somewhat consistent resemblance to the contemporary Gross Domestic Product (GDP).

Undoubtedly, the interwar doctrinal milestones exerted a substantial influence on the development patterns of the primary sector and, by extension, the rural areas of the historical provinces that were unified after 1918 as part of “Greater Romania”. Consequently, these milestones played a crucial role in establishing pertinent guidelines for the advancement of the other key economic sectors. The various doctrinal landmarks that emerged between the wars served as the fundamental basis for the evolution of agricultural and rural policy in Romania. Simultaneously, it can be argued that the doctrinal content of these entities has effectively shaped the development of the Romanian rural space within the broader European and even global context of rural development strategies. The existing body of literature provides solid evidence that the dominant economic ideologies that influenced the socio-economic progress of the Kingdom of Romania during the interwar period were neoliberalism and peasantism or agrarianism. These ideologies served as the guiding principles for the governing agendas of the major political parties that achieved power, specifically the Liberal Party and the National-Peasants’ Party.

Keywords: national economy, doctrinal landmarks, small agricultural holdings, interwar rural space, Kingdom of Romania.

Mutații în dezvoltarea comunelor periurbane. Studiu de caz: Regiunea Nord-Est de Dezvoltare a României

Daniela Matei

Institutul de Cercetări Economice și Sociale „Gh. Zane”,
Academia Română, Filiala Iași
E-mail: daniela_matei2004@yahoo.com

În localitățile aflate în imediata apropiere a orașelor, au loc transformări fizice, sociale și economice rapide, care conduc, treptat, la modificarea structurii economiei rurale. Utilizând indicatori ai structurii populației active din periurban, nivelul cheltuielilor de capital, precum și bugetul operațional al comunităților rurale, au fost delimitate modificări ale economiei acestora, corelate în special cu influența accesibilității la piața urbană a forței de muncă, dar și cu infuziile de investiții de capital din zonele urbane funcționale ale orașelor din Regiunea Nord Est de Dezvoltare a României. Rezultatele arată că numărul mediu al salariaților în comunele periurbane se află în creștere și structura economiei acestora se modifică în sensul diversificării activităților.

Cuvinte cheie: periurban, structura populației, economie rurală.

Changes in the development of peri-urban communes. Case study: North-East Development Region of Romania

Daniela Matei

“Gheorghe Zane” Institute for Economic and Social Research,
Romanian Academy – Iași Branch
E-mail: daniela_matei2004@yahoo.com

Rapid physical, social, and economic transformations are taking place in the localities in the immediate vicinity of the cities, which are gradually leading to change in the structure of rural economy. Using indicators of the structure of the peri-urban active population, the level of capital expenditures, and the operational budget of rural communities, changes in their economy were identified, in particular related to the influence of accessibility to the urban labor market, but also with capital investment infusions from the functional urban areas of the cities of the North-East Development Region of Romania. The results show that the average number of employees in peri-urban communes is growing and the structure of their economy is changing in order to diversify activities.

Keywords: peri-urban, population structure, rural economy.

Fructele și legumele românești – o analiză a balanței comerciale

Camelia Gavrilescu

Institutul de Economie Agrară (I.N.C.E.) al Academiei Române, București
E-mail: cam_i_gavrilescu@yahoo.com

Aderarea la Uniunea Europeană a însemnat accesul liber pe Piața Unică a produselor agro-alimentare românești, reflectat într-o creștere spectaculoasă a exporturilor. În același timp, au crescut semnificativ importurile. În ciuda creșterii producției interne, legumele și fructele sunt grupe de produse care, în ultimele două decenii, au prezentat în mod continuu balanțe comerciale negative – atât la produsele proaspete, cât și la cele prelucrate. Lucrarea de față analizează schimbările în valoarea, volumul, orientarea geografică și structura fluxurilor comerciale românești cu legume și fructe proaspete și prelucrate în perioada post-aderare comparativ cu performanțele țărilor vecine, cu evidențierea principalilor factori de

influență. Rezultatele arată tendințe crescătoare ale exporturilor și importurilor, dar cu menținerea, în majoritatea cazurilor, a balanțelor negative.

Cuvinte cheie: comerț agro-alimentar, România, legume, fructe, balanță comercială.

Romanian vegetables and fruit: A trade balance analysis

Camelia Gavrilescu

Institute of Agricultural Economics of the Romanian Academy, Bucharest

E-mail: cami_gavrilescu@yahoo.com

EU accession meant free access of Romanian agri-food products on the Single Market, reflected in a spectacular increase of exports. At the same time, imports increased significantly as well. Despite the growth of domestic production, vegetables and fruit are product groups that in the last two decades showed continuous negative trade balances – for both fresh and processed products. The present paper is analysing changes in value, volume, geographical orientation and structure of Romanian trade flows with fresh and processed vegetables and fruit in the post-accession period, as compared to performances of neighboring countries, while highlighting the main influencing factors. The results show upward trends of exports and imports, but maintaining negative balances in most cases.

Keywords: agri-food trade, Romania, vegetables, fruit, trade balance.

Agricultura ecologică și securitatea alimentară

Elisabeta-Ștefania Roșu

Institutul de Economie Agrară (I.N.C.E.) al Academiei Române, București

E-mail: betty_rosu@yahoo.com

Agricultura ecologică este un instrument esențial în protecția mediului, prin conservarea solului, ameliorarea calității apei și susținerea biodiversității, dar și un instrument în asigurarea unei alimentații sănătoase.

Obiectivul central al strategiei Uniunii Europene „De la fermă la consumator” este crearea unui lanț alimentar care să funcționeze pentru consumatori, producători, climă și mediu. Una din țintele cantitative este ca până în anul 2030 suprafața cultivată în sistem ecologic să fie 25% din suprafața agricolă utilizată a UE, în anul 2020 media fiind de 9%.

Agricultura ecologică constituie un sector cu potențial de dezvoltare în România, în anul 2021 reprezentând 4,5% din totalul suprafeței agricole utilizate.

Lucrarea este o analiză a evoluției agriculturii ecologice, atât la nivel național, cât și la nivel județean. Concluziile arată că în România atât suprafața utilizată în sistem ecologic, cât și numărul operatorilor în agricultura ecologică au crescut în ultimii ani.

Agricultura ecologică utilizează practici prietenoase cu mediul, oferind un stil nou și o altă calitate a vieții întregii societăți.

Cuvinte cheie: agricultură ecologică, alimentație sănătoasă, securitate alimentară.

Organic farming and food security

Elisabeta Ștefania Roșu

Institute of Agricultural Economics of the Romanian Academy

E-mail: betty_roసు@yahoo.com

Organic farming is an essential tool in protecting the environment, by conserving the soil, improving water quality and supporting biodiversity, but also a tool in ensuring a healthy diet.

The central objective of the EU “From farm to Fork” strategy is to create a food chain that works for consumers, producers, the climate and the environment. One of the quantitative targets is that by the year 2030, the area cultivated in organic system should be 25% of the used agricultural area of the EU, in 2020 the average being 9%.

Organic farming is a sector with development potential in Romania, in 2021 representing 4.5% of the total agricultural area used.

The paper is an analysis of the evolution of organic farming, both at the national and county level. The conclusions show that in Romania the area used in organic system and the number of operators in organic farming have increased in recent years.

Organic farming uses environmentally friendly practices, offering a new style and a different quality of life for the whole society.

Keywords: organic farming, healthy diet, food security.

Considerații privind stânele tradiționale nemțene – precursoare ale lanțurilor scurte de aprovizionare locale – reflectate în izvoarele istorice interbelice

Sebastian Doboș, Lucian Tanasă

Institutul de Cercetări Economice și Sociale „Gh. Zane”,

Academia Română, Filiala Iași

E-mail: sebastian.d.dobos@gmail.com; lucian.tanasa@gmail.com

Autorii temei propuse au studiat un subiect relativ mai puțin abordat al istoriei agrare și istoriografiei economice a actualului județ Neamț, concentrându-se asupra stânelor tradiționale și a rolului acestora în dezvoltarea conceptului consacrat în literatura de specialitate contemporană sub denumirea de lanțuri logistice scurte de aprovizionare.

Tema vizează în principal să analizeze, pe baza surselor accesate parțial, evoluția și funcția stânelor tradiționale nemțene în perioada interbelică, apelând la o serie de surse istoriografice, în special cele primare, precum fotografiile tezaurizate în diferite fonduri arhivistice disponibile. Totodată, autorii au cercetat modul în care aceste așezări păstorești au constituit o componentă semnificativă a economiei locale, contribuind la asigurarea unor produse lactate pentru comunitățile din acest areal geografic.

De asemenea, a fost observată mai ales importanța perenității stânelor în promovarea producției și consumului acestor produse agro-alimentare pe plan local. Prin analiza unor izvoare istorice, autorii oferă o perspectivă a modului în care aceste stâne tradiționale au

influențat într-un mod deloc neglijabil atât economia, cât și viața rurală a rezidenților nemțeni. Stânele tradiționale din județul interbelic Neamț au jucat un rol social relevant și datorită faptului că, prin activitatea acestora, se asigura o sursă de subzistență pentru locuitorii rurali, contribuind totodată și la promovarea principiilor asocierii și cooperării între localnici.

Între 1918-1939, stânele tradiționale au fost supuse, însă, unor presiuni din cauza efectelor variilor evoluții socio-economice inerente. Procesele de industrializare și urbanizare etapizată au dus la o reducere a numărului sătenilor care s-au implicat în activitățile acestor așezări pastorale. În plus, concurența din partea produselor comercializate de diferitele băcănii din localitățile cu atribute urbane și orașe a contribuit la diminuarea în timp a importanței acestor stâne.

Nu în ultimul rând, considerăm oportun a se sublinia relevanța acestor observații istorice pentru contextul socio-economic actual, în special potențialul pentru revitalizarea actualelor lanțuri scurte de aprovizionare locală, implicit valorificarea tradițiilor agricole în promovarea sustenabilității și a rezilienței economiei locale în regiunea județului Neamț dar și a celorlalte unități administrativ-teritoriale învecinate. În pofida adversităților, este de apreciat faptul că stânele tradiționale nemțene au continuat să subziste și în perioada postbelică. O parte dintre acestea au fost reabilite în perioada postdecembristă, ca o consecință a unui interes din ce în ce mai crescut pentru produsele agro-alimentare tradiționale. În prezent, stânele tradiționale din arealul județului Neamț sunt o componentă destul de relevantă a economiei și patrimoniului cultural rural.

Cuvinte cheie: stâne tradiționale, istoriografie, spațiu rural, județul Neamț, lanț scurt de aprovizionare.

On traditional sheepfolds in Neamț County - forerunners of local short food supply chains - as documented in interwar historical sources

Sebastian Doboș, Lucian Tanasă

“Gheorghe Zane” Institute for Economic and Social Research,
Romanian Academy – Iași Branch
E-mail: sebastian.d.dobos@gmail.com; lucian.tanasa@gmail.com

This study examines/investigates a topic that has gotten relatively less attention in recent times: the agrarian history and economic history of Neamț County. It focuses on traditional sheepfolds and their significance in the development of the now well-known concept of short food supply chains which is widely used and discussed in contemporary field literature. This study aims to investigate the development and use of traditional sheepfolds located in the landscape of Neamț County during the interwar period. The analysis relies on partially accessed sources, including a range of online archival repositories, with a special emphasis on primary sources such as well-preserved photographs/visual material that depict various historical issues concerning the topic.

The major role of the sheepfolds' nearly century-long-term stability in supporting the production and consumption of these agri-food items at the local level is also acknowledged. The authors convey a personal viewpoint on how these traditional sheepfolds influenced the

local economy and overall rural life of the population of Neamț County through the research of selected historical sources.

From 1918 to 1939, the conventional sheepfolds experienced significant challenges as a result of several socio-economic issues. The phenomena of industrialization and phased urbanization resulted in a decline in the participation of rural inhabitants in the operations and affairs of pastoral villages. Furthermore, the decline in the significance of these sheepfolds can be attributed to the competition posed by the items offered by different merchants/vendors in various towns or urban-like areas.

Finally, we consider it essential to highlight the relevance of these historical observations in relation to the present-day socio-economic landscape, particularly in terms of the potential to revive existing local supply chains and leverage and capitalize on agricultural traditions to foster sustainability and resilience in the local economy of Neamț County but also that of its neighboring administrative-territorial units. Notwithstanding the extensive array of challenges faced, one should also acknowledge the endurance of traditional sheepfolds in Neamț County during the post-war era. Several of these structures underwent restoration after 1989, owing to a growing interest in traditional agrifood items. The traditional sheepfolds found in Neamț County are presently regarded and overall valued as a significant part of the local economy and rural cultural heritage.

Keywords: traditional sheepfolds, historical sources, rural landscape, Neamț County, local short food supply chains.

Tehnologia de vârf bazată pe interacțiunea laserului cu materia implicată în dezvoltarea economiei rurale. Aplicabilitatea acesteia pe termen scurt și pe termen lung

Alexandru Cocean^{1,2}, Georgiana Cocean^{1,3}, Cristina Postolachi¹, Silvia Garofalide^{1,2}, Diana Manuela Lina¹, Vasile Pelin^{1,2}, Maria Diaconu¹, Daniela Angelica Pricop^{1,4}, Răzvan Ababei^{1,4}, Dan Gheorghe Dimitriu¹, Bogdănel Silvestru Munteanu¹, Georgiana Bulai⁵, Nicanor Cimpoeșu^{1,6}, Iuliana Motrescu⁷, Ioan Puiu⁸, Iuliana Cocean¹ and Silviu Gurlui¹

¹ Laboratorul de Optică Atmosferică, Spectroscopie și Laseri (LOASL), Facultatea de Fizică, Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași

² Laboratorul de Meteorologie Aplicată și Climatologie, RECENT AIR - Centrul de Cercetare cu Tehnici Integrate pentru Investigarea Aerosolilor Atmosferici în România, Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași

³ Spitalul de Recuperare Borșa

⁴ Laboratorul de Astronomie și Astrofizică, RECENT AIR - Centrul de Cercetare cu Tehnici Integrate pentru Investigarea Aerosolilor Atmosferici în România, Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași, Observatorul Astronomic

⁵ Departamentul de Științe Exacte și Științe ale Naturii, Centrul CERNESIM, Institutul de Cercetări Interdisciplinare, Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași

⁶ Facultatea de Știința și Ingineria Materialelor, Universitatea Tehnică „Gheorghe Asachi” din Iași

⁷Institutul de Cercetări pentru Agricultură și Mediu, Universitatea de Științele Vieții

„Ion Ionescu de la Brad” din Iași

⁸Facultatea de Agricultură, Departamentul de Știința Plantelor, Universitatea de

Științele Vieții „Ion Ionescu de la Brad” din Iași

E-mail: iulianacocean@hotmail.com

Tehnologia laser a debutat ca metodă de analiză a compoziției chimice încă din 1963, odată cu construcția primelor sisteme LASER (light amplification by stimulated emission of radiation). În prezentarea pe care echipa LOASL (Laboratorul de Optica Atmosferei, Spectroscopie și Laseri, <http://spectroscopy.phys.uaic.ro/>) și-o propune pe tematica *Vectori ai dezvoltării rurale în Regiunea Nord-Est a României* (ediția a III-a), *Sisteme agroalimentare durabile*, vor fi abordate tehnologiile de vârf bazate pe laser, atât pentru analize spectroscopice (cu aplicabilitate imediată), cât și pentru producerea de materiale noi pornind de la resurse de polimeri naturali specifici zonei de interes. Dacă în privința analizelor spectroscopice aplicabilitatea poate fi imediată din punct de vedere tehnologic, tehnica laser pentru producerea de materiale noi din biopolimerii naturali este una de viitor, dar cu implicații determinante pentru dezvoltarea economiei rurale, atât pentru motivarea populației locale, cât și pentru atragerea de fonduri prin programe naționale și europene, precum și a investițiilor din sectorul privat. Rezultatele cercetării efectuate de echipa LOASL și colaboratorii săi, atât în domeniul mediului înconjurător, cât și pentru producerea de materiale sub forma straturilor subțiri nanostructurate prin tehnica PLD (pulsed laser deposition), pot contribui la inițierea unor programe de care să beneficieze economia și implicit populația rurală. A fost astfel identificată necesitatea unor laboratoare de analiză spectrală mobile, la care să aibă acces producătorii din mediul rural pentru determinarea compoziției chimice a apelor, solului și aerului, necesare atât în activitatea agricolă, cât și în cea zootehnică, inclusiv cea piscicolă. De asemenea, în vederea valorificării unor materiale care se acumulează uneori chiar sub forma unor deșeuri, ablația laser le poate converti în materii prime pentru industria farmaceutică, cosmetică, ambalaje etc. Punctul de pornire în acest sens îl constituie rezultatele echipei noastre, obținute prin folosirea materialului cornos, a scoicilor, a pulberii din rădăcina de turmeric sau a tulpinii de cânepă, pentru producerea, prin ablație laser, de straturi subțiri de alfa-cheratină, chitosan sau de nanobiocompozit, cu biocomponenți identici cu cei ai tulpinii de cânepă. Chiar dacă tehnologia PLD are nevoie de adaptare la condițiile de producție, fiind la momentul de față mai mult o tehnică de laborator, ea trebuie gândită și în sensul aplicării în zonele rurale, iar echipa noastră a deschis acest nou concept prin studierea și aplicarea acestei tehnici și pe biomateriale fără o procesare/preparare anterioară ablației. Rolul tehnicilor de vârf computaționale de simulare numerică a unor fenomene și procese fizico-chimice este de asemenea subliniat în discuția privind sustenabilitatea. Abordarea subiectului este realizată pornind de la situația actuală a zonelor rurale din Regiunea Nord-Est a României și se poate constitui într-un punct de pornire pentru colaborări interdisciplinare atât din mediul academic de cercetare, cât și din domeniul privat și administrativ local, regional și central. Noutatea tematicii abordate constă în conexiunea unor studii de cercetare fundamentală cu necesitatea unui salt economic major și implicit a creșterii calității vieții a populației din satele din Nord-Estul României.

Cuvinte cheie: tehnologii de vârf, dezvoltare economică rurală, sustenabilitate, nanobiocompozite, simulare numerică.

Mențiuni speciale:

Această lucrare este cofinanțată prin următoarele granturi: Ministerul Cercetării, Inovării și Digitalizării, CNCS - UEFISCDI, proiect număr PN-III-P1-1.1-PD-2021-0208, PD 53, PNCDI III; Ministerul Cercetării, Inovării și Digitalizării, proiect FAIR_09/24.11.2020; UEFISCDI, ROBIM, proiect număr PN-III-P4-ID-PCE2020-0332 și Programul Operațional COMPETITIVITATE 2014–2020, Axa 1, POC/448/1/1, infrastructuri de cercetare pentru instituții publice de CD/universități/Section F 2018, prin Centrul de Cercetare cu Tehnici Integrate pentru Investigarea Aerosolilor Atmosferici în România (RECENT AIR), Acord de Grant MySMIS No. 127324; Fondul Social European, prin Programul Operațional Capital Uman, proiect numărul POCU/993/6/13/153322 „Suport educațional și formativ pentru doctoranzi și tineri cercetători în pregătirea inserției în piața muncii”.

Cutting-edge technology based on the interaction of laser with matter involved in the development of rural economy. Its short-term and long-term applicability

Alexandru Cocean^{1,2}, Georgiana Cocean^{1,3}, Cristina Postolachi¹, Silvia Garofalide^{1,2}, Diana Manuela Lina¹, Vasile Pelin^{1,2}, Maria Diaconu¹, Daniela Angelica Pricop^{1,4}, Răzvan Ababei^{1,4}, Dan Gheorghe Dimitriu¹, Bogdănel Silvestru Munteanu¹, Georgiana Bulai⁵, Nicanor Cimpoeșu^{1,6}, Iuliana Motrescu⁷, Ioan Puiu⁸, Iuliana Cocean¹ and Silviu Gurlui¹

¹Atmosphere Optics, Spectroscopy and Laser Laboratory (LOASL), Faculty of Physics, Alexandru Ioan Cuza University of Iași

²Laboratory of Applied Meteorology and Climatology, RECENT AIR, Research Center with Integrated Techniques for Atmospheric Aerosol Investigation in Romania, Alexandru Ioan Cuza University of Iași

³Borșa Rehabilitation Hospital

⁴Laboratory of Astronomy and Astrophysics, RECENT AIR, Research Center with Integrated Techniques for Atmospheric Aerosol Investigation in Romania, Alexandru Ioan Cuza University of Iași, Astronomical Observatory

⁵Region (CERNESIM), Department of Exact and Natural Sciences, Institute of Interdisciplinary Research, Alexandru Ioan Cuza University of Iași

⁶Faculty of Material Science and Engineering, Gheorghe Asachi Technical University of Iași

⁷Sciences Department & Research Institute for Agriculture and Environment, Iași University of Life Sciences

⁸Faculty of Agriculture, Plants Sciences Department, Iași University of Life Sciences
E-mail: iulianacocean@hotmail.com

Laser technology emerged as a method for chemical composition analysis as early as 1963, with the construction of the first LASER (light amplification by stimulated emission of radiation) systems. In the presentation that the LOASL team (Laboratory of Atmospheric Optics, Spectroscopy and Lasers, <http://spectroscopy.phys.uaic.ro/>) proposes on the theme of *Vectors of Rural Development in the North-East Region of Romania* (3rd Edition), *Sustainable Agri-food Systems*, cutting-edge laser-based technologies will be addressed both for spectroscopic analysis (with immediate applicability) and for the production of new materials

starting from natural polymer resources specific to the area of interest. If in terms of spectroscopic analyses, the applicability can be immediate from a technological point of view, the laser technique for the production of new materials from natural biopolymers is one of the future, but with decisive implications for the development of rural economy for both the motivation of local population and the attraction of funds through national and European programmes, as well as private sector investments. The results of the research carried out by the LOASL team and its collaborators, both in the field of the environment and for the production of materials in the form of thin nanostructured layers obtained through the PLD (pulsed laser deposition) technique, can contribute to the initiation of programmes that will benefit the economy and implicitly the rural population. It was thus identified the need for mobile spectral analysis laboratories to which rural producers have access to determine the chemical composition of water, soil and air necessary for both agricultural and animal husbandry activities, including fish farming. Also, in order to capitalize on some materials that sometimes accumulate including as waste, laser ablation can convert them into raw materials for the pharmaceutical, cosmetic, packaging industry, etc. The starting point in this regard is the results of our team obtained by using horn material, oyster shells, turmeric root powder or hemp stalk for the production by laser ablation of thin layers of alpha-keratin, chitosan or nanobiocomposite with biocomponents identical to those of the hemp stalk. Even though the PLD technology needs adaptation to the production conditions, being at the moment more of a laboratory technique, it must also be thought of in terms of application in rural areas, and our team opened this new concept by studying and applying this technique also on biomaterials, without processing/preparation before ablation. The role of state-of-the-art computational techniques for numerical simulation of physical-chemical phenomena and processes is also emphasized in the discussion on sustainability. The approach to the subject is carried out starting from the current situation of rural areas in the North-East Region of Romania and can be a starting point for interdisciplinary collaborations both from the academic research environment and from the private and local, regional and central administrative fields. The novelty of the addressed topic consists in the connection of some fundamental research studies with the need for a major economic leap and implicitly the increase in the quality of life of the population in the villages of North-East Romania.

Keywords: cutting-edge technologies, rural economic development, sustainability, nanobiocomposites, numerical simulation.

Acknowledgements:

This work was supported by a grant of the Ministry of Research, Innovation and Digitization, CNCS - UEFISCDI, project number PN-III-P1-1.1-PD-2021-0208, PD 53, within PNCDI III; Ministry of Research, Innovation and Digitization, project FAIR_09/24.11.2020, the Executive Agency for Higher Education, Research, Development and Innovation, UEFISCDI, ROBIM, project number PN-III-P4-ID-PCE2020-0332, and Operational Program Competitiveness 2014–2020, Axis 1, under POC/448/1/1 research infrastructure projects for public R&D institutions/Section F 2018, through the Research Center with Integrated Techniques for Atmospheric Aerosol Investigation in Romania (RECENT AIR) project, under grant agreement MySMIS No. 127324; European Social Fund, through the Human Capital Operational Program, project number POCU/993/6/13/153322 “Educational and training support for PhD students and young researchers in preparation for their insertion on the labor market”.